



**საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმები -  
ბიუჯეტის დაგეგმვის საბაზისო დოკუმენტი  
თვითმმართველ ქალაქებში**

**მაია გრძელიძე**  
სტუ დოქტორანტი

**რეზიუმე**

თვითმმართველი ქალაქების მიერ საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების შემუშავება განსაზღვრავს საჯარო უწყების საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს, რაც გამოიხატება მიზნების დასახვაში, მათ მისაღწევად საჭირო პროგრამებისა და პროექტების ჩამოყალიბებაში და შესაბამისი ღონისძიებების დაგეგმვა-განხორციელებაში. გამომდინარე აქედან, სტატი-აში განხილულია საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების ფორ-მირების პროცესი თვითმმართველ ქალაქებში და დასახულია გზები პრიორიტეტების დოკუმენტის მოსამზადებლად საბიუ-ჯეტოს პროცესის სწორად და ეფექტიანად წარმართვისათვის

**საკვანძო სიტყვები:** საჭიროებათა კვლევა, პრიორიტეტების განსაზღვრა; საბიუჯეტო დაგეგმვა, საბიუჯეტო რესურსები

**შესავალი**

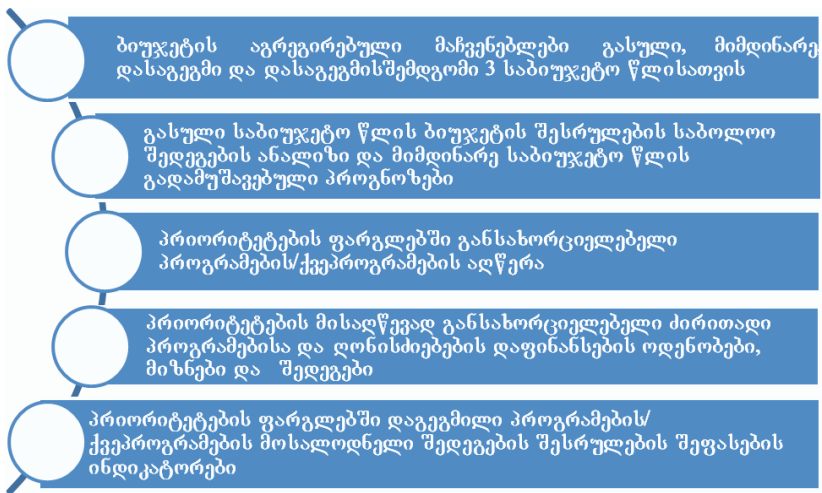
გასული წლების მანძილზე საჯარო ფინანსების მართვის სრულყოფის, მათ შორის საბიუჯეტო სისტემის დახვეწის მიმა-რთულებით საქართველოში მნიშვნელოვანი რეფორმები გატა-რდა. 2005 წლიდან დაიწყო ხარჯების საშუალოვადიანი დაგეგ-მვის ჩარჩოს ჩამოყალიბება, რომლის მიზანი იყო სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლების და ხარჯების წარმოდგენა არა ერთ-ლიან, არამედ მრავალწლიან პერსპექტივაში, რაც ასევე დაკავ-შირებული უნდა ყოფილიყო სახელმწიფოს სტრატეგიულ მიზ-ნებთან და ამოცანებთან.

შედეგზე ორიენტირებული ბიუჯეტირების რეფორმის პროცესში, უპირველეს ყოვლისა, საყურადღებოა თვითმმართველი ქალაქების მიერ საშუალოვადიანი სტრატეგიული გეგმებისა და მასზე დაყრდნობით წლიური სამოქმედო გეგმების ფორმირება, რაც, თავის მხრივ, საშუალოვადიან პერიოდში რეალისტური სტრატეგიული მიზნების შემუშავებისა და მათი მიღწევის გზების მნიშვნელოვანი წინაპირობაა. სტრატეგიული გეგმა განსაზღვრავს იმ პრიორიტეტებს, სტრატეგიულ მიმართულებებსა და მიზნებს, რომლის მიღწევასაც გეგმავს მუნიციპალიტეტი საშუალოვადიან პერიოდში (3-4 წელი). შესაბამისად ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა გაითვალისწინოს, რომ მათი პოლიტიკის საერთო მიზანი საზოგადოებაზე ეფექტის მოხდენაა, რაც, თავის მხრივ, გულისხმობს საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში იმ პრობლემების გადაწყვეტას, რომელიც ყველაზე აქტუალურია საზოგადოებისათვის. ამისათვის კი ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა განსაზღვროს შესაბამისი პოლიტიკა, რომელიც, თავის მხრივ, პირდაპირ კავშირში იქნება საერთო მიზანთან და უზრუნველყოფს ამ მიზნის ოპტიმალურ ვადებში მიღწევას, რაც თავისთავში მოიცავს, მოკლე და საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების დასახვასა და ამ გეგმების განსახორციელებლად საჭირო რესურსების მობილიზებას.

### **ძირითადი ტექსტი**

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის მიხედვით წლიური ბიუჯეტის პროექტის მომზადების პროცესი იწყება პრიორიტეტების დოკუმენტზე მუშაობით. პრიორიტეტების დოკუმენტი არის ადმინისტრაციული ერთეულების განვითარების ძირითადი გეგმა, რომელიც ასახავს ინფორმაციას საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების შესახებ. საშუალოვადიანი გეგმები მოიცავს 4-წლიან პერიოდს და წარმოადგენს ყოველწლიურად განახლებად, ოპერატიულ სამოქმედო გეგმას თვითმმართველი ერთეულებისთვის, რომლის მიხედვითაც მათ საშუალოვადიან პერიოდში უნდა იხელმძღვანელონ. მათი შემუშავება დაგეგმილ და მიღწეულ შედეგებს შორის ურთიერთკავშირის დადგენის,

გადახრების არსებობის შემთხვევაში მიზეზების გაანალიზებისა და შესაბამისი ცვლილებების განხორციელების შესაძლებლობას იძლევა. საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსით განისაზღვრება პრიორიტეტების დოკუმენტის შემუშავების ეტაპები, აგრეთვე ის, რა ინფორმაციას უნდა მოიცავდეს იგი და რა ვადებში ხდება წარმომადგენლობითი ორგანოსათვის მისი წარდგენა. აღსანიშნავია, ისიც რომ არსებული კანონმდებლობით პრიორიტეტების დოკუმენტი არ წარმოადგენს ნორმატიულ დოკუმენტს, თუმცა მასში ასახული მიზნები, ერთობლიობაში შეადგენს ადგილობრივი ხელისუფლების პოლიტიკის ძირითად მიმართულებას, შესაბამისად პრიორიტეტების დოკუმენტს ინონებს აღმასრულებელი ორგანო დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისა და შემდგომი 3 საბიუჯეტო წლისათვის და წარუდგენს წარმომადგენლობით ორგანოს და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს.



## ნახაზი 1. პრიორიტეტების დოკუმენტის სტრუქტურა

2011 წელს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ შეიმუშავა პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგია<sup>1</sup>, რომელიც მიზნად ისახავდა საბიუჯეტო პროცესში ჩართული ყველა მხარისათვის წარმოდგენის შექმნას, პროგრამული ბიუჯეტის შედგენისა და ანგარიშგების პროცესთან დაკავშირებულ საკითხებზე. აღნიშნული მეთოდოლოგია განახლდა 2012-2015 წლებში, სადაც უფრო დეტალურად გაიწერა ახალი რეგულაციები, რომლებიც რეკომენდაციას უწევენ უშუალოდ მხარჯავ დაწესებულებებს შეიმუშაონ პროგრამები და ქვეპროგრამები, მოამზადონ შესაბამისი ხარჯთაღრიცხვები, განსაზღვრონ მოსალოდნელი შუალედური და საბოლოო შედეგები და შესრულების შეფასების ინდიკატორები მათი საშუალოვადიანი გეგმებიდან, სექტორული სტრატეგიებიდან და ხელმისაწვდომი რესურსებიდან გამომდინარე.

აღსანიშნავია, რომ პროგრამული ბიუჯეტირების განახლებული მეთოდოლოგიის მიხედვით, დეტალურად იქნა განსაზღვრული საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმებში წარმოსადგენი ინფორმაცია (როგორიცაა ღონისძიების აღწერა, საბაზისო მაჩვენებელი, ღონისძიების განხორციელების შედეგად მისაღები სამიზნე მაჩვენებელი, ხარჯთაღრიცხვა და ა.შ.), რაც დადებითად უნდა შეფასდეს, რამდენადაც მსგავსი ტიპის გეგმები განსაზღვრავს თვითმმართველი ერთეულის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს და ანგარიშვალდებულებისა და ეფექტიანობის გაუმჯობესების კუთხით მათი წარმატებული საქმიანობის საფუძველს წარმოადგენს. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ თვითმმართველი ქალაქების მიერ გეგმების შემუშავების პროცესი და საშუალოვადიან სამოქმედო გეგმებში წარმოდგენილი ინფორმაცია გარკვეული ხარვეზებით ხასიათდება, რაც შემდგომ სრულყოფასა და ხარისხობრივ გაუმჯობესებას საჭიროებს.

პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის მიხედ-

---

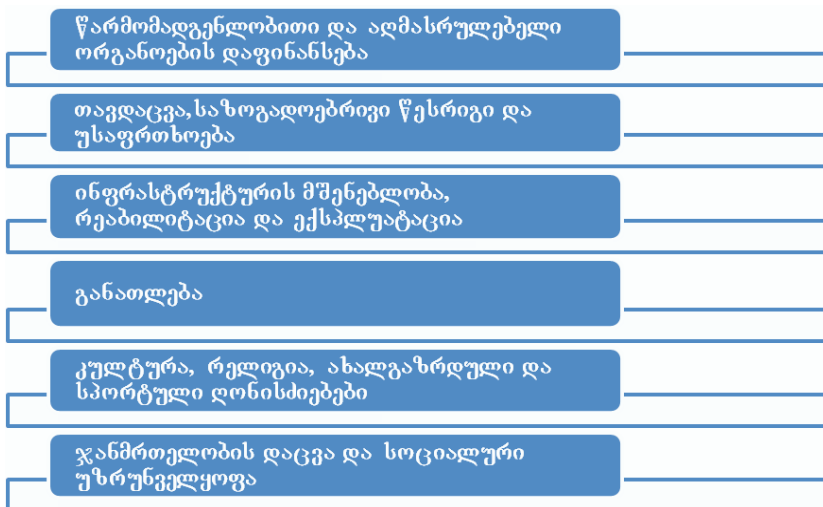
1 საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება N385, 2011 წლის 8 ივლისი - „პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის დამტკიცების თაობაზე“

ვით, საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმა უნდა გამომდინარეობდეს გლობალური სტრატეგიებით გათვალისწინებული პრიორიტეტებიდან და ამასთანავე, განსაზღვრავდეს კონკრეტულ ღონისძიებებს, რომლის მიხედვითაც უწყებები ფუნქციონირებენ. აღნიშნული გულისხმობს, რომ მათი მომზადების პროცესში აუცილებელია ჩართული იყოს როგორც მუნიციპალიტეტების მაღალი რგოლის მენეჯმენტი, ასევე უშუალოდ შემსრულებელი/პასუხისმგებელი პირები, რომლებიც დეტალურად იცნობენ უწყებაში მიმდინარე პროცესებს. შესაბამისად, საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმის შედგენა უნდა უზრუნველყოს სხვადასხვა სტრუქტურული ერთეულის წარმომადგენლებით დაკომპლექტებულმა სამუშაო ჯგუფმა. გეგმით გათვალისწინებული თითოეული ღონისძიებისა და შესაბამისი ხარჯთაღრიცხვების მომზადების დაგეგმვაზე პასუხისმგებლობას უნდა იღებდეს შესაბამისი შემსრულებელი სტრუქტურული ერთეული, საფინანსო/ეკონომიკური სამსახური კი უზრუნველყოფდეს ჯგუფის საქმიანობის კოორდინაციას.

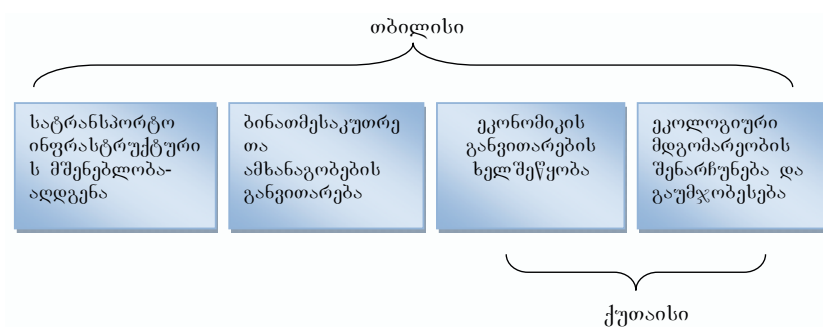
განვიხილოთ რა თვითმმართველი ქალაქების პრიორიტეტების დოკუმენტები, აღასანიშნავია, რომ 2015-2017 წლებში თვითმმართველი ქალაქების ბიუჯეტის პრიორიტეტები თითქმის უცვლელია და ძირითადად მოიცავს 6 პრიორიტეტს: ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის განვითარებას, მოსახლეობის სოციალური პირობების გაუმჯობესებას, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფას, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვას, კულტურისა და სკოლამდელი განათლების ხელშეწყობას.

განსხვავებულია თბილისისა და ქუთაისის პრიორიტეტები, სადაც, გარდა აღნიშნული 6 ძირითადი პრიორიტეტისა, დამატებით განსაზღვრულია თბილისის შემთხვევაში 4, ხოლო ქუთაისის შემთხვევაში 2 პრიორიტეტი (ნახაზი 3)

თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ დანარჩენ 5 თვითმმართველ ქალაქში პრიორიტეტის - „ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია“ ფარგლებში გაერთიანებულია ეკოლოგიური მდგომარეობის გაუმჯობესების ღონისძიებები.



ნახაზი 2. თვითმმართველი ქალაქების ძირითადი პრიორიტეტები



ნახაზი 3

ჩვენის აზრით, ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა უზრუნველყოს საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში სწორად განსაზღვრული პოლიტიკის წარმოება, რაც თავის მხრივ, გამოიხატება მიზნების დასახვაში, მათ მისაღწევად საჭირო პროგრამების/ქვეპროგრამების ჩამოყალიბებაში და დაგეგმვა-განხორციელებაში. თვითმმართველობების პრიორიტეტული



#### ნახაზი 4. წლის განმავლობაში თვითმმართველ ქალაქებში პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრის მიზნით მიმდინარე პროცესები

მიმართულებების განსაზღვრა წლის განმავლობაში მიმდინარე უწყვეტი პროცესია და ფორმალურად სქემაში მოცემული შედეგი ეტაპებისაგან შედგება.

ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა გაითვალისწინოს, რომ მათი პოლიტიკის საერთო მიზანია საზოგადოებაზე ეფექტის მოხდენა, რაც, თავის მხრივ, გულისხმობს ადგილობრივი თვითმმართველობის საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში იმ პრობლემების გადანყევას, რომელიც ყველაზე აქტუალურია საზოგადოებისათვის. ამისათვის ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა განსაზღვროს შესაბამისი პოლიტიკა, რომელიც თავის მხრივ პირდაპირ კავშირში იქნება საერთო მიზანთან და უზრუნველყოფს ამ მიზნის ოპტიმალურ ვადებში მიღწევას, რაც თავისთავში მოიცავს მოკლე და საშუალოვადიანი სამოქმედო გეგმების დასახვასა და ამ გეგმების განსახორციელებლად საჭირო რესურსების მობილიზებას.

პრობლემების გადაჭრის ერთ-ერთ ყველაზე საუკეთესო საშუალებად შეიძლება მივიჩნიოთ, ამ საკითხების დიფერენცირების გზა, მათი აუცილებლობის, მასშტაბურობისა და საჭირო ფინანსური რესურსების მოცულობების გათვალისწინებით. ადგილობრივმა ხელისუფლებამ, არსებული რეალობის გათვალისწინებით პირველ ეტაპზე უნდა წამოსწიოს ის პრობლემები,

რომელიც მწვავედ დგას საზოგადოების წინაშე. უნდა განისაზღვროს ამ საკითხების გადაწყვეტის რიგითობა, გამოიკვეთოს პრიორიტეტული მიმართულებები, დაიგეგმოს კონკრეტული ღონისძიებები, მათთვის საჭირო სახსრებისა და ვადების განსაზღვრით. სწორედაც, რომ ამ გეგმათა ერთობლიობა წარმოადგენს პრიორიტეტების დოკუმენტს. ჩვენი აზრით, პრიორიტეტების დოკუმენტის მოსამზადებლად ადგილობრივმა ხელისუფლებამ უნდა უპასუხოს სამ ძირითად შეკითხვას:

❖ რისი მიღწევა გვსურს საშუალო ვადაში? საშუალო ვადაში იგულისხმება 4 წელი, რა პერიოდზეც ხდება ბიუჯეტის ფინანსური პარამეტრების განსაზღვრა. თვითმმართველობებმა ასევე უნდა გაითვალისწინონ, რომ რესურსები შეზღუდულია ხოლო მოსახლეობის საჭიროებები მზარდი, შესაბამისად მიზნები და განხორციელების გზები უნდა იყოს რეალისტური და მიღწევადი;

❖ რა ღონისძიებები უნდა განხორციელდეს საშუალოვადიანი მიზნების მისაღწევად? ღონისძიებების გეგმა წარმოადგენს პრიორიტეტების დოკუმენტში, შემდგომში ბიუჯეტში მოცემული პროგრამების და ქვეპროგრამების, ასევე მათი შემადგენელი ღონისძიებების ერთობლიობას.

❖ რა ფინანსური რესურსები გაგვაჩნია აღნიშნული ღონისძიებების დასაფინანსებლად?

აღსანიშნავია, რომ თვითმმართველი ქალაქების ბიუჯეტის დიდი ნაწილი იხარჯება ინფრასტრუქტურული და მომსახურების მიწოდების პროგრამებზე, რომლებიც გულისხმობს ინფრასტრუქტურის განვითარებას, მშენებლობას, რეაბილიტაციას, მოქალაქეებისათვის კონკრეტული მომსახურების მიწოდებას და სხვადასხვა სახის ღონისძიებების დაფინანსებას. ყველა თვითმმართველობაში არსებობს სხვადასხვა სახის პრობლემები და შეზღუდული რესურსების გამო ვერ ხერხდება ყველა პრობლემის მოგვარება.

აღნიშნულის გადასაწყვეტად აუცილებელია, რომ თვითმმართველი ქალაქების აღმასრულებელი ორგანო ხედავდეს სრულ სურათს ქალაქში არსებული საჭიროებების შესახებ, რათა მეტი

რესურსი მიმართოს ყველაზე მწვავე პრობლემებისკენ.

ქალაქში არსებულ პრობლემებს ყველაზე უკეთ კი ქალაქის მოსახლეობა იცნობს, ამიტომ საჭიროებების დიდი ნაწილის გამოვლენა (განსაკუთრებით ინფრასტრუქტურული კუთხით) შესაძლებელია მოსახლეობასთან აქტიური კომუნიკაციით და მიღებული ინფორმაციის კონსოლიდაციითა და ანალიზით.

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის მიხედვით, აღმასრულებელი ორგანოს მიერ განსაზღვრული თვითმმართველი ერთეულის პრიორიტეტები აისახება პრიორიტეტების დოკუმენტში. თავის მხრივ, პრიორიტეტული მიმართულებები განსაზღვრული უნდა იყოს ადგილობრივ საჭიროებებზე დაყრდნობით.

ჩვენს მიერ შესწავლილ იქნა თვითმმართველობის საჭიროებების შესახებ არსებული დოკუმენტური ინფორმაციის პრიორიტეტების დოკუმენტში ასახვის საკითხები. შედეგად გამოვლინდა, რომ ზოგ შემთხვევაში თვითმმართველი ქალაქების პრიორიტეტების დოკუმენტი არ განსაზღვრავს ქალაქში არსებულ პრიორიტეტულ მიმართულებებს და მხოლოდ ბიუჯეტის დამატებით ნაწილს წარმოადგენს, რომელიც პრიორიტეტებს ალაგებს ბიუჯეტში მოცემული პროგრამების/ქვეპროგრამების პროგრამული კოდების ზრდადობის მიხედვით (01 00-დან 06 00-მდე).

საქართველოს 5 თვითმმართველი ქალაქიდან 2 ქალაქისათვის პრიორიტეტების დოკუმენტის მიხედვით, ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს თავდაცვა, რომელიც პრიორიტეტულია ეროვნულ და არა ადგილობრივ დონეზე. შესაბამისად, პრიორიტეტების დოკუმენტის არსებული ფორმა დაინტერესებულ მხარეებს (მოსახლეობა, მთავრობა, საკრებულო, არასამთავრობო ორგანიზაციები და სხვა) არ აძლევს საშუალებას, მიიღონ ინფორმაცია ქალაქებში არსებული რეალური პრიორიტეტების შესახებ.

ამასთანავე, აღნიშნული თვითმმართველობების პრიორიტეტების დოკუმენტში მოცემული პრიორიტეტები წარმოდგენილია ძალიან ზოგადი სახით. ზოგიერთ პროგრამებს განსხვავე-

ბული პრიორიტეტულობა ენიჭება სხვადასხვა ქალაქში, რადგან ცალკეული ქალაქები სხვადასხვა საჭიროების წინაშე დგანან. გარდა ამისა, თვითმმართველ ქალაქებში არსებული ყველა საჭიროების დაკმაყოფილება ვერ ხდება მათი შეზღუდული რესურსიდან გამომდინარე, შესაბამისად, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება არსებული საჭიროებებიდან პრიორიტეტული პროექტების შერჩევის პროცესს.

ასევე, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ადგილობრივი თვითმმართველობის პირობებში მოქალაქეთა ჩართულობის მაღალ მაჩვენებელს, რათა ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებმა შეძლონ არსებული საჭიროებების იდენტიფიცირება. მოქალაქეთა ჩართულობის მაჩვენებლის გაზრდა საშუალებას მოგვცემს მუნიციპალიტეტების საქმიანობა მეტად ეფუძნებოდეს მოქალაქეებიდან გამოვლენილ საჭიროებებს. საჭიროებების შესახებ სხვადასხვა წყაროებიდან მიღებული ინფორმაციის დეტალიზება და კონსოლიდირება კი პრიორიტეტული მიმართულებების გამოვლენის წინაპირობებს შექმნის.

ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის პრიორიტეტების დოკუმენტში ფორმირებული მიზნების განხორციელების აუცილებელ პირობას, კი მათი შესაბამისი წლის ადგილობრივ ბიუჯეტში გათვალისწინება წარმოადგენს. პრიორიტეტების დოკუმენტი არ წარმოადგენს ნორმატიულ აქტს, თუმცა მასში ასახული მიზნები, ერთობლიობაში შეადგენს ადგილობრივი ხელისუფლების პოლიტიკის ძირითად მიმართულებას, გამომდინარე აქედან პრიორიტეტების დოკუმენტის სწორად ფორმირება, ანუ მასში ასახული პროგნოზების რეალურობა და ამ დოკუმენტის ადგილობრივ ბიუჯეტში ასახვა, ადგილობრივი ხელისუფლებისათვის წარმოადგენს პოლიტიკური მიზნების წარმატებით განხორციელების, ერთგვარ ძლიერ ინსტრუმენტს.

## დასკვნა

კვლევის შედეგად დადგინდა, რომ თვითმმართველი ქალაქებისათვის საბიუჯეტო საკითხებში წინსვლის ერთერთი აუცილებელი და მნიშვნელოვანი წინაპირობაა მრავალწლიანი ან საშუალოვადიანი ხედვების ჩამოყალიბება, რომელზეც დაყრდნობილი იქნება ბიუჯეტის დაგეგმვის პროცესიც. შედეგად გამოიკვეთა, რომ წარმატებული დაგეგმვისათვის უმნიშვნელოვანესია სამოქმედო გეგმის შემუშავება და მისი ბიუჯეტთან შესაბამისობაში მოყვანა კალენდარული წლის დაწყებამდე, ხოლო პრიორიტეტების დოკუმენტის სრულყოფით შესაძლებელი იქნება თვითმმართველი ერთეულის სამოქმედო გეგმა პასუხობდეს მის რეალურ პრიორიტეტებს და დასაფინანსებელი პროექტები შესაბამისობაში იყოს ქალაქში არსებულ საჭიროებებთან. ამასთანავე, დოკუმენტში რეალური პრიორიტეტების ასახვით, ნებისმიერ დაინტერესებულ მხარეს ექნება ინფორმაცია ქალაქის პრიორიტეტული მიმართულებების შესახებ.

## ლიტერატურა

1. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანება N385, 2011 წლის 8 ივლისი - „პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის მეთოდოლოგიის დამტკიცების თაობაზე“
2. „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსი“, საქართველოს კანონი, 2010 წ.
3. მოქალაქის გზამკვლევი - „საქართველოს 2017 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტი“, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, 2016 წ.
4. „საქართველოს საჯარო ფინანსების მართვის რეფორმის სტრატეგია 2014-2017“, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, 2014 წ.
5. გზამკვლევი - „საბიუჯეტო პოლიტიკის ფორმირების პროცესი და ბიუჯეტის ხარჯების მონიტორინგი“, მომზადებულია პოლიტიკისა და მართვის კონსალტინგ ჯგუფის (PMCG) მიერ ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდის პროექტის ფარგლებში, 2015 წ.

6. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო // [www.mof.ge](http://www.mof.ge).

7. სახელმწიფო აუდიტის სამსახური // [www.sao.ge](http://www.sao.ge)

#### REFERENCES:

1. Minister of Finance of Georgia Order N385, “On approval of the methodology for drawing up the program budget”, July 8, 2011

2. “Budget Code of Georgia”, Law of Georgia 2010 Y.

3. Citizen’s Guide - “The 2017 State Budget of Georgia”, Ministry of Finance of Georgia, 2016 Y.

4. “Public Finance Management Reform Strategy of Georgia 2014-2017”, Ministry of Finance of Georgia, 2014 Y.

5. Guide - “Budget Policy Formation and Monitoring of Budget Expenditure” Prepared by the Policy and Management Consulting Group (PMCG) in the Eurasia Partnership Foundation project, 2015.

Ministry of Finance of Georgia // [www.mof.ge](http://www.mof.ge).

State Audit Office// [www.sao.ge](http://www.sao.ge)

#### MEDIUM TERM ACTION PLANS – BASE FOR BUDGETING IN SELF-GOVERNING CITIES

**Maia Grdzeldze**, PhD student,  
Georgian Technical University

#### RESUME

Designing the medium term financial plans by self-governing cities defines their main directions of operation. It includes goal setting, designing budgetary programs and projects, which are fitted to that goals and their proper execution. Thereby, the article considers the issues of medium term financial action plan elaboration process in self-governing cities, showing the ways for creating Strategic Priorities Document and managing the budget process effectively.

**Key words:** Study of Needs; Setting Priorities; Budgetary Planning; Budget Resources.